

Glòria i papalloneig

El resultat d'una enquesta recent feta a Amèrica del Nord dona com les vint millors novel·les de la postguerra una llista d'obres més aviat dubtosa.

Francesc Parcerisas

De tant en tant, hi ha professionals de la comunicació que recorren a fórmules d'una estultícia comprovada, que tenen, naturalment, l'èxit assegurat entre el públic consumidor. En el terreny literari n'hi ha quatre o cinc que deuen tenir patent universal: els deu llibres que hom s'enduria a una illa solitària, els que salvaríem de la foguera, el qüestionari Proust o aquella mena d'entrevista-reportatge en què el periodista comença confessant que desconeix l'obra de l'autor... A aquestes meravelloses càbales de la institucionalització de l'analfabetisme, ara mateix se n'acaba d'afegir una altra que fa forrolla.

Uns professors i professionals de la televisió anglesa han fet una llista amb les vint millors novel·les americanes de la postguerra. La llista, com de costum, és divertida, sorprenent, irritant i no massa seriosa. I no és que els elegits siguin pocs, potser vint és una xifra massa elevada, fins i tot per a la literatura nord-americana, que,

Dalt, vista de Chicago. Baix, d'esquerra a dreta, N. Mailer, S. Bellow i J. B. Singer.

sens dubte, compta amb alguns dels autors més notables a l'hora de tallar el bacallà literari. Els elegits són: Walter Abish, Saul Bellow, Paul Bowles, Ralph Ellison, William Gaddis, Mary Gordon, Elisabeth Hardwick, Josep Heller, George V. Higgins, Rachel Ingalls, Alison Lurie, Norman Mailer, Bernad Malamud, Toni Morrison, Thomas Pynchon, Philip Roth, I. Bashevis Singer, John Updike, Gore Vidal i Eudora Welty.

Com a lector d'algun dels autors o d'algunes de les obres triades, reco-

manaria als lectors que no facin gaire cas de la llista. Per exemple: la novel·la de qui encapçala aquest ordre alfabètic, Abish, traduïda amb el títol *Tan alemanes*, és, al meu entendre, una aixecada de samarreta deplorable: plúmbia, tòpica, lenta, adotzenada. Gautier quan escrivia sobre Espanya tenia més interès que Abish volent-nos fer creure en el miracle alemany amb escriptor bohemí, dona terrorista, germà executiu i tota la pesca. El Butxana d'en Ferran Torrent és, amb perdó dels afectats per aquesta passa germanòfila, molt més interessant. ¡I Salinger!, que fa dècades que no ha publicat una ratlla.

¿I què direm del senyor Mailer? ¡Ah, l'ambició sense fronteres intel·lectuals dels mascle americà! La veritat és que Mailer, llevat d'algunes de les primeres obres, sol ser una mena de farrigo-farrago de la literatura: oportunista, gratuïtament barroc, falsament elevat. ¿No us estimària més qualsevol Nabokov, o el Kotzwinkle de *The fan man*, o Renata Adler i fins i tot Susan Sontag? ¿I on ha anat a parar aquesta novel·la excepcional que és *The color purple*, d'Alice Walker?

Tot plegat, no res: una mica d'agitació al món dels qui remenen les cieres. Ara bé, si això passa en una literatura que és la veu de l'Imperi, ¿què no creieu que passaria aquí a la subprovíncia? Des d'aquí proposo unes llistes que ens alegrin el treball de lectors penitents: els deu horrors més manifestos de la literatura catalana, anys 1965-85. ¿Qui s'hi apunta? □

